

JUBILEUMUITGAVE THE HAGUE SECURITY DELTA

5JR.HSD

06 Oprichting HSD
Een vooruitziende blik

**10 Vuist tegen
onrecht**

22 Op de kaart
in het buitenland

24 Cybersecurity
draait om delen kennis

34 Samenwerken
relevanter dan ooit

HSD
The Hague Security Delta

5JR.HSD

JUBILEUMUITGAVE THE HAGUE SECURITY DELTA

06 Oprichting HSD
Een vooruitziende blik

10 Vuist tegen onrecht

22 Op de kaart
in het buitenland

24 Cybersecurity
draait om delen kennis

34 Samenwerken
relevanter dan ooit

Interviews

Richard Franken Henk Kool **Rob de Wijk** Aart-Jan Smits **Wim Kuijken**
Rinke Zonneveld **Martijn van Hoogenhuijze** Heman Hartgers **Olav van Haren**
Petra van Schayik **Joep Gommers** Inge Philips **Marco van Lente** Viresh Jagesser
Pieter Jansen Alex van Eesteren **Hans Henseler** Elisabeth van der Steenhoven
Bertwin Lussenburg Lodewijk van Zwieten **Joris den Bruinen** Chantal de Niet
Mark Ruijsendaal Bert Feskens **Rhizlane El Ghamarti**

Gekantelde silo's zorgen voor innovatieve antwoorden

DOOR RICHARD FRANKEN, ALGEMEEN DIRECTEUR THE HAGUE SECURITY DELTA

“Meer dan veertig jaar loop ik al mee in de veiligheidssector op het vlak van politie-, beveiligings- en researchwerk. Wat opviel, was dat iedereen in de veiligheidssector binnen zijn eigen silo aan het werk was, zonder verbinding te zoeken met anderen om iets nieuws tot stand te brengen. Met de komst van HSD zijn die silo's gekanteld, waardoor integrale veiligheidsoplossingen en innovaties mogelijk zijn geworden.

Ik geloof heilig in het idee van zes jaar geleden om met een veiligheidscluster van overheden, bedrijven, kennis- en onderwijsinstellingen vernieuwing tot stand te brengen op het gebied van nationale veiligheid, cybersecurity, vitale infrastructuur, stedelijke veiligheid en het forensisch werkveld in de breedste zin van het woord. Vanuit mijn toenmalige rol bij een van de founding partners ben ik betrokken geraakt bij de visie van de gemeente Den Haag, ideeontwikkeling en oprichting van het nationale veiligheidscluster, dat uiteindelijk The Hague Security Delta (HSD) is gaan heten. Een terechte vernoeming naar Den Haag als internationale stad van vrede, recht en veiligheid, maar ook omdat de gemeente in de persoon van oud-wethouder Henk Kool de bestuurlijke moed had om iets volledig nieuws op te starten ter ondersteuning van de economie en de werkgelegenheid in deze regio en in het belang van Nederland.

Innovatieve antwoorden

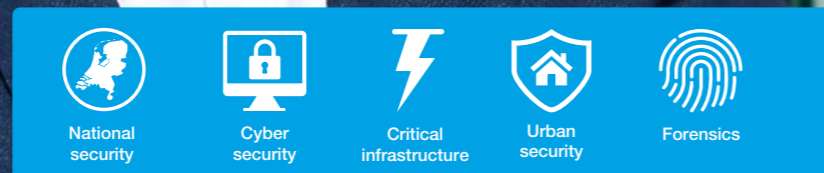
In de afgelopen vijf jaar zijn vernieuwende initiatieven en samenwerkingsverbanden tot stand gekomen en onverwachte innovaties ontstaan. Ook is het aantal HSD-partners gestaag gegroeid, tot ruim 280 bedrijven, overheden en kennisinstellingen op dit moment. Het is mooi om te zien dat niet alleen de founding partners geloven in het nationale veiligheidscluster HSD, maar dat in al die jaren steeds meer partijen zich hierbij aansluiten. Zij geven daarmee te kennen dat samenwerking noodzakelijk is om innovatieve antwoorden te vinden op de complexe en vaak wereldwijde veiligheidsvraagstukken van deze tijd. Inmiddels werken we wereldwijd samen met ongeveer veertig veiligheidsclusters.

Commitment

Het commitment van al deze partijen geeft veel energie en kansen. Het brengt ook een versnelling op gang die noodzakelijk is in een wereld waarin steeds weer opnieuw veiligheidsproblemen en dreigingen ontstaan, en waarin nieuwe technologische ontwikkelingen in rap tempo het daglicht zien. Wil je snel acteren, dan moet je elkaar bijna blindelings kunnen vertrouwen. Dat vertrouwen heb ik de afgelopen jaren zien groeien binnen het nationale veiligheidscluster HSD. Niet alleen doordat overheden, bedrijven en kennisinstellingen als organisaties de krachten bundelen, maar vooral omdat mensen bij elkaar worden gebracht en voelen dat samenwerking vanuit interesse en gedeelde belangen mogelijk is. Dat heeft inmiddels tot interessante innovaties en economisch rendement geleid.

Schoenen

HSD staat na vijf jaar als nationale veiligheidscluster sterk en stabiel in haar schoenen, door de bereidheid van alle partijen om kennis te delen, boven zichzelf uit te stijgen, de korte-termijnfilosofie van winst maken los te laten en te kiezen voor gezamenlijkheid en gedeelde verantwoordelijkheid bij het ontwikkelen van maatschappelijk relevante en vernieuwende oplossingen. Ik ben dankbaar voor het vertrouwen dat HSD Office als uitvoeringsorganisatie heeft gekregen en de meerwaarde die velen zien in HSD als nationale veiligheidscluster. Met elkaar zullen we de komende jaren nog sterker worden, om bestaande en nieuwe dreigingen het hoofd te kunnen bieden. Als directie en medewerkers van HSD Office blijven we enthousiast en vol overtuiging ons steentje daaraan bijdragen.” →

Inhoud

03	Voorwoord Richard Franken Gekantelde silo's zorgen voor innovatieve antwoorden
05	Het begin van The Hague Security Delta
06	Blaren op de tong en benen uit het lijf
08	Nederland veiliger maken doe je met elkaar
10	Vuist tegen onrecht
12	Triple helix-samenwerking zal in belang toenemen
14	HSD is onze magneet
16	MKB Connect
16	startpunt voor groei voor nederland
17	DTEX kiest voor Nederland en HSD
18	Zakendoen in Japan: 'Vertrouwen maakt het verschil'
20	Introductie van het partnermodel
22	Op de kaart in het buitenland
24	Cybersecurity draait om het delen van kennis
26	Nationale en internationale samenwerking
28	Wat maakt een campus succesvol?
30	Jonge ondernemers
31	Verhalen van partners
32	wereldwijd samenwerken tegen cybercrime
33	Innovatieprogramma Satelliettoepassingen voor Justitie en Veiligheid
34	Samenwerken is relevanter dan ooit
36	Spilfunctie voor HSD Office
38	HSD Office is het oliemannetje
40	'Mensen zijn altijd verbaasd'
42	Resultaten HSD Office
44	Milestones 2012–2019

Colofon

Bladmanagement, tekst en realisatie

Martin Bobeldijk (Turnaround Communicatie) m.m.v. Eurydice van Coblijn en Chantal de Niet (HSD Office)

Eindredactie

HSD Office, Chantal de Niet

Artdirection/vormgeving

Frank Westenberg (Turnaround Communicatie/Brand new something)

Fotografie

Frank van Biemen (Turnaround Communicatie/fotoprofs), Daniël Verkijk en HSD Office

Drukwerk

Veldhuizen Grafisch Effect

Het begin van The Hague Security Delta

Op 9 juli 2013 wordt de Stichting The Hague Security Delta (HSD) opgericht. Bestuursleden en directies van gemeente Den Haag, Thales, Siemens, TNO, Cap Gemini, Trigion, de Haagse Hogeschool, Fox-IT, het ministerie van Veiligheid en Justitie, TU Delft en het ministerie van Economische Zaken zijn de founding partners.

Prof. dr. Rob de Wijk, directeur van The Hague Centre for Strategic Studies, wordt aangesteld als kwartiermaker van het veiligheidscluster HSD. Wethouder Henk Kool van Economische Zaken is de eerste bestuursvoorzitter.

Organisaties als de Kamer van Koophandel Den Haag en Syntens melden zich direct als premium partner en leveren door 'in kind' inzet van hun uren een belangrijke bijdrage aan de opstartfase van HSD.

Stichting HSD heeft als taak een nationaal veiligheidscluster van bedrijven, overheidsorganisaties en kennisinstellingen te creëren, de internationale concurrentiepositie van Nederland te vergroten en innovatie en publiek-private samenwerking in het veiligheidsdomein te stimuleren. De focus ligt daarbij op nationale veiligheid, urban security, cybersecurity, forensics en bescherming vitale infrastructuur.

 HSD in vogelvlucht

Blaren op de tong en benen uit het lijf

In 2010 slaat de economische crisis toe bij de gemeente Den Haag en tot overmaat van ramp krimpt de rijksoverheid met tienduizenden ambtenaren tegelijk. “Dat kwam keihard aan”, blikt oud-wethouder Henk Kool van Economische zaken terug. “Een belangrijke pijler onder onze lokale economie zakte in. We konden dat niet goed opvangen, met stevige bezuinigingen tot gevolg. The Hague Security Delta (HSD) was en is nog steeds mijn antwoord op onze behoefte om de Haagse economie te versterken.”

In 2010 slaat de economische crisis toe bij de gemeente Den Haag en tot overmaat van ramp krimpt de rijksoverheid met tienduizenden ambtenaren tegelijk. “Dat kwam keihard aan”, blikt oud-wethouder Henk Kool van Economische zaken terug. “Een belangrijke pijler onder onze lokale economie zakte in. We konden dat niet goed opvangen, met stevige bezuinigingen tot gevolg. The Hague Security Delta (HSD) was en is nog steeds mijn antwoord op onze behoefte om de Haagse economie te versterken.”

De dienstverlenende economie van Den Haag is gestoeld op vijf pijlers: rijksoverheid, internationale instituten, grote bedrijven, congressen en toerisme, en midden- en kleinbedrijf. Het inzakken van de grootste pijler – de rijksoverheid – leidt ertoe dat Kool en zijn ambtenaren op zichzelf teruggeworpen worden. Waar ligt de kracht van de gemeente? Op welk gebied kan zij een relevante bijdrage leveren aan de samenleving? In welke sector is behoefte aan iets nieuws, waar de gemeente invulling aan kan geven? “Eindhoven was voor ons een belangrijke inspiratiebron”, vertelt Kool. “Nadat Philips vertrok, is daar een bloeiende technologie-industrie ontstaan. Wij kwamen na onderzoek uit op het onderwerp veiligheid, met onderliggend de grootste groeipotentie op het gebied van cybersecurity. In die tijd werd er nauwelijks over gesproken, terwijl al wel duidelijk

was dat cybercriminaliteit een groot probleem zou gaan worden. Daar speelden we op in door een hub te creëren die bedrijven en organisaties verleidt zich in Den Haag te vestigen. Die hub is The Hague Security Delta.”

Sterke positie

In de regio Den Haag zijn grote en bekende bedrijven als KPN, Siemens, Fox-IT en Thales gevestigd. Samen met de toenmalige ministeries van Economische Zaken en Veiligheid en Justitie, en kennisinstellingen als TNO, de Haagse Hogeschool en TU Delft, vormen zij een gouden combinatie als het aankomt op innovatie en samenwerking. “Met een vooruitziende blik hebben we met elkaar – als ‘founding partners’ – de HSD opgericht. We hebben voorzien dat veiligheid, en zeker cybersecurity, een belangrijk thema zou worden. Onderzoek bevestigde dat. Deze nieuwe markt zou flink gaan groeien en veel werkgelegenheid opleveren. Ook is HSD een welkome verbreding van de smalle economische basis van de gemeente.” Kool praat daarom de blaren op zijn tong om partners aan HSD te verbinden en financiële middelen los te krijgen. “De Europese Unie, de gemeente en de founding partners dragen als eerste bij, omdat ze geloven in dit initiatief en de voordelen ervan.” Daarnaast loopt hij de benen uit zijn lijf om nationaal en internationaal te leren van anderen die een succesvol cluster hebben opgezet. →

De gemeente heeft met HSD een pareltje in handen dat gekoesterd moet worden

→ Ook is hij vaak in de innovatieve regio's Brabant en Twente te vinden, om de onderlinge samenwerking te versterken en te verdiepen.

Pareltje in handen

Veiligheid als thema is onlosmakelijk en logischerwijs verbonden met de profilering van Den Haag als stad van recht en vrede. Kool: “Deze drie onderwerpen hebben alles met elkaar te maken en vormen het fundament onder een goed functionerende samenleving. Het is een drie-eenheid, waarvan veiligheid de jongste is in de propositie van Den Haag. We moeten alles op alles zetten om deze sector verder te ontwikkelen en de werkgelegenheid te laten

groeien. Ja, het is hightech en ja, het gaat om banen voor hoogopgeleide mensen. Maar dat levert vervolgens wél extra banen en inkomsten op voor bijvoorbeeld schoonmaakbedrijven, horeca, detailhandel, congresbureaus en de toeristische sector.

De gemeente heeft in mijn ogen met HSD een pareltje in handen dat gekoesterd moet worden. Vanuit mijn functie als voorzitter Economic Board van Den Haag zal ik me daarvoor blijven inzetten. De veiligheidssector blijft onverminderd belangrijk en de cybersecuritymarkt zal blijven groeien, gezien de wereldwijde problemen met digitale veiligheid. Via HSD kan Den Haag daarvan de vruchten plukken.” →

In Den Haag zijn veel organisaties die, op nationaal en internationaal niveau, aan een veiliger wereld werken. Veiligheid is een maatschappelijk relevant onderwerp. Daarom heeft Den Haag er voor gekozen extra te investeren in de ontwikkeling en groei van de veiligheidssector. Door in te zetten op samenwerking tussen kennisinstellingen, (overheids)organisaties en bedrijfsleven ontstaat een bloeiende sector. Dit heeft weer een aanzuijgende werking op nieuwe opleidingen en bedrijven. Het aantal bedrijven dat naar Den Haag komt groeit, net als het aantal studenten en de werkgelegenheid in de sector. Stichting HSD bestaat nu 5 jaar. Velen hebben zich de afgelopen jaren enorm ingezet en doen dat nog steeds. We verwachten een verdere groei en dat is van groot belang voor de Haagse economie en de werkgelegenheid.

Saskia Bruines

Wethouder Kenniseconomie, Internationaal, Jeugd en Onderwijs, gemeente Den Haag

Nederland veiliger maken doe je met elkaar

Nadat de gemeenteraad van Den Haag heeft besloten een veiligheidscluster op te richten, krijgt The Hague Centre for Strategic Studies (HCSS) de opdracht dit ecosysteem in twee jaar tijd tot leven te wekken. “Het is van meet af aan mijn ambitie om overheden, bedrijven en kennisinstellingen bij elkaar te brengen en te laten samenwerken”, vertelt toenmalig projectdirecteur Rob de Wijk. Deze ‘triple helix’-samenwerking op het gebied van veiligheid is een innovatie op zich en vormt de basis van wat nu The Hague Security Delta (HSD) heet.

Als voorzitter van de denktank Nationale Veiligheid signaleert De Wijk dat de veiligheidssector onvoldoende georganiseerd is. Diverse ministeries, organisaties en bedrijven in die sector delen dat beeld. “Niemand weet precies welke kennis voorhanden is. Het ontbreekt aan synergie, omdat partijen elkaar niet kennen of wantrouwen. Ministeries en bedrijven werken langs elkaar heen. Letterlijk en figuurlijk weet men niet wat er te koop is. In een tijd dat veiligheid en cybersecurity politieke aandacht beginnen te krijgen, is dat een ongewenste situatie. Nederland veiliger maken doe je met elkaar.” Dit leidt tot de behoefte elkaar te leren kennen en met elkaar te leren samenwerken. HSD is mede opgericht om hier invulling aan te geven. →

Effectieve verschillen

Samenwerken gaat niet vanzelf. Zeker niet als partijen elkaar nog moeten leren kennen en nog begrip moeten ontwikkelen voor elkaars belangen. De Wijk besteedt hier veel tijd en energie aan. “Iedereen heeft zijn eigen reden om de oprichting van HSD te steunen. Ministeries willen op een efficiënte en effectieve manier veiligheid creëren tegen aanvaardbare kosten. Kennisinstellingen willen de hiervoor benodigde kennis ontwikkelen. Bedrijven willen hun afzetmarkt vergroten en de gemeente heeft belangen als het gaat om economie en werkgelegenheid. Juist die verschillende

redenen maken de zogenoemde triple helix-samenwerking effectief in het bedenken van oplossingen voor maatschappelijke veiligheidsvraagstukken.” De samenwerking tussen overheid en bedrijfsleven moet van nul af aan worden opgebouwd, omdat de veiligheidssector geen traditie heeft op dit gebied. “De toenmalige ministeries van Economische Zaken en Veiligheid en Justitie hebben samen met HSD het wiel uitgevonden. Die was er nog niet voor de veiligheidssector. Daarbij hebben we met een schuin oog gekeken naar de succesfactoren van Brainport Eindhoven en naar het ministerie van Defensie dat een rijke historie heeft aan precompetitieve en innovatie samenwerking met het bedrijfsleven.”

Uiteindelijk is het groter geworden dan we ooit hadden gedacht

Schouders eronder

Gaandeweg ziet projectdirecteur De Wijk vertrouwen ontstaan tussen overheid, bedrijfsleven en kennisinstellingen. De gemeente en het bestuur van HSD besluiten dan ook na twee jaar om definitief door te gaan met het veiligheidscluster. In 2013 wordt Stichting HSD opgericht en in 2014 wordt HSD Campus geopend. “Uiteindelijk is het groter geworden dan we ooit hadden gedacht. Belangrijke partijen hebben zich gecommitteerd, het aantal partners blijft groeien en innovatieprojecten komen tot stand. Maar dat betekent niet dat HSD achterover kan leunen. Het blijft hard werken om verschillen te overbruggen, partijen bij elkaar te brengen en de kracht van triple helix-samenwerking aan te wenden voor innovatieve veiligheidsoplossingen. Dat vraagt om steun van alle partners en de wil om gezamenlijk de schouders eronder te zetten.” →

PRECOMPETITIEF OVERLEG IS NOODZAKELIJK

Vuist tegen onrecht

“Als ik in de militaire wereld met klanten aan tafel zit, heb ik specialisten tegenover me. Technische officieren weten bijvoorbeeld wat je allemaal kan doen met een radar en begrijpen de natuurkundige werking. In de civiele veiligheidswereld is dat niet het geval. Daardoor zit er een groot gat tussen wat er gevraagd wordt en wat er allemaal mogelijk is aan technologische oplossingen.” Aan het woord is Aart-Jan Smits, oud-managementteamlid HSD en oud-directeur Business Development bij Thales Nederland. “Precompetitief overleg is nodig om dat gat te overbruggen.”

Thales en andere founding partners als Siemens, Capgemini en TNO zijn belangrijke leveranciers van het ministerie van Defensie. De defensiemarkt wordt gekenmerkt door onderling vertrouwen en overleg. “Militairen zijn gewend om met bedrijven samen te werken. Zij weten dat het noodzakelijk is om de ontwikkelaar van nieuwe technologie te betrekken bij hun operationele problemen. Daardoor weten ze zeker dat ze een oplossing geleverd krijgen die naadloos aansluit op hun behoefte.” In het civiele veiligheidsdomein is de situatie anders, in de jaren voor de oprichting van The Hague Security Delta (HSD). De noodzaak tot samenwerking wordt niet zo gevoeld.

Gericht innoveren

Dat verandert na de aanslagen op 11 september 2001 in Amerika. In een klap verandert de wereld. “De vraag naar veiligheidsoplossingen neemt sterk toe”, ziet Smits in die tijd. “Er begint een hybride markt te ontstaan, waarbij defensietoepassingen al dan niet aangepast worden gebruikt in het civiele veiligheidsdomein.” Vanwege zijn kennis en kunde wordt hij aangesteld als

trekker van de roadmap Security binnen de topsector High Tech Systems and Materials (HTSM). Die positie geeft hem de mogelijkheid – zonder commercieel belang en ruggenspraak met Thales – de sector verder te ontwikkelen en partijen bij elkaar aan tafel te brengen. Net zoals bij Defensie start hij een overleg tussen ministeries, bedrijfsleven en kennisinstellingen. “Je moet het met elkaar eens zijn over de dreigingen en mogelijke oplossingen. Wetenschappelijke instituten kunnen dan gericht kennis ontwikkelen en bedrijven kunnen gericht innoveren. Daar wordt Nederland veiliger van, en het bedrijfsleven krijgt de mogelijkheid met nieuwe producten de internationale concurrentie aan te gaan.”

Precompetitief overleg

De oprichting van HSD past naadloos bij het streven van Smits om als ‘gouden driehoek’ of ‘triple helix’ met elkaar op te trekken. “Overheden, bedrijven en kennisinstellingen moeten samen een vuist maken tegen onrecht. HSD is de juiste organisatie om dat te organiseren. Als onafhankelijke organisatie beschikt zij over een neutrale plek, de HSD Campus, om elkaar te

Door samen te innoveren versterk je de keten

ontmoeten en inhoudelijke gesprekken te voeren. Dit precompetitieve overleg voor innovatieve veiligheidsoplossingen is noodzakelijk om het gat tussen vraag en aanbod te overbruggen. We kunnen als industrie veel, maar niemand vraagt ernaar omdat de kennis aan de vragende kant ontbreekt.”

Integriteit

Die vragende kant is met name de overheid. En daar ligt een gevoelig puntje. Beleidsambtenaren blijken schuchter om vooraf te overleggen met bedrijven, omdat ze voorafgaand aan een aanbesteding niet te veel informatie willen geven, geen voorkeurspositie willen creëren en niet de schijn willen wekken geféteerd te worden. “Hier zie je opnieuw een verschil met Defensie. Daar weten ze dat niet alleen de overheid maar ook veel bedrijven – zeker in de veiligheidssector – integriteitsvoorschriften hebben. Samenwerkingsvormen moeten dan ook altijd voldoen aan die voorschriften. HSD slaagt hiervoor met vlag en wimpel. We hebben in overleg met alle partijen werkvormen ontwikkeld die aan de voorschriften voldoen en die precompetitief overleg mogelijk maken.” Zonder zo’n overleg blijft de overheid altijd achter de feiten aanlopen, is de stellige overtuiging van Smits. Het heeft hem gemotiveerd dat er genoeg mensen zijn die dit begrijpen en die bij overheid en bedrijfsleven hun nek uitsteken voor HSD.

Concurrentie

Tijdens de precompetitieve fase wisselen alle partijen ideeën, kennis en informatie uit. Daarbij speelt geen concurrentie, wat een organisatie als HSD waardevol maakt voor de overheid als eindgebruiker van veiligheidsoplossingen. Smits: “Bedrijven beseffen dat ze

niet alleen op de wereld zijn. Klanten gebruiken vaak producten van meerdere leveranciers en verwachten dat die met elkaar samenwerken. Door samen te innoveren versterk je de keten en lever je met elkaar een beter product aan de eindgebruiker.” Met elkaar aan tafel zitten, trends bespreken, een kennis- en innovatieagenda ontwikkelen en innovatieprojecten uitvoeren is volgens Smits niet concurrentiegevoelig. “De precompetitieve fase is voor iedereen interessant en waardevol, ook voor kleine startups. Die horen via een HSD Café of andere sessies waar de eindgebruiker mee worstelt, kunnen daarop inspelen en meedraaien met innovatieprojecten. Concurrentie ontstaat pas later in het ontwikkeltraject, bij de industrialisatie van een innovatief proof-of-concept. In die fase gaat het om specifieke producteigenschappen, service en aftersales. Je skills maken het verschil bij de verkoop.” Hij verwijst daarbij naar de bankensector. Uit concurrentieoverweging wilden banken niet naar buiten komen met cyberaanvallen. Totdat het water aan hun lippen stond. Toen zijn ze met elkaar – als sector – bij elkaar gaan zitten en zijn ze precompetitief overleg gaan voeren. “Doordat ze elkaar op veiligheid niet beconcurreren, doen ze het nu hartstikke goed”, aldus Smits. “Terwijl sectoren als zorg en onderwijs achterblijven, omdat ze het niet op deze wijze organiseren. De veiligheidssector doet dat wel via HSD en loopt daarmee in de voorhoede. Alleen met elkaar kom je verder.”

Overheid en bedrijfsleven zullen als gelijkwaardige partners samen moeten optrekken om Nederland veiliger te maken

Triple helix-samenwerking zal in belang toenemen

Deltacommissaris Wim Kuijken is per 1 januari 2016 aangesteld als onafhankelijk voorzitter van het HSD-bestuur. Hij ziet het belang van triple helix-samenwerking en de faciliterende rol van The Hague Security Delta (HSD) in belang toenemen als gevolg van een snel veranderende wereld. “Daar past een verdere professionalisering van ons besturingsmodel bij.”

De zorg voor openbare orde en veiligheid is een van de voornaamste taken van de overheid. Maar zij is niet de enige die over veiligheid gaat. “De vitale infrastructuur in onze samenleving is grotendeels in handen van de private sector”, legt Kuijken uit. “Overheid en bedrijfsleven zullen daarom als gelijkwaardige partners vanuit een gedeelde verantwoordelijkheid samen moeten optrekken om Nederland veiliger te maken.” Dat is volgens de bestuursvoorzitter ingewikkelder dan in de watersector, waar alleen overheidsorganisaties verantwoordelijk zijn voor de waterinfrastructuur. “Je hebt daarom een organisatie als HSD nodig, die samenwerking stimuleert, partijen verbindt in een netwerk, innovatieprojecten initieert en aanjaagt, een triple helix-agenda opstelt voor kennisontwikkeling, innovatie en verwerving, en bedrijven helpt de kleine Nederlandse afzetmarkt uit te breiden naar het buitenland. Binnen het nationale veiligheidscluster HSD doen alle betrokkenen met elkaar de juiste dingen.” →

→ Vernieuwingskracht

Op het gebied van veiligheid heeft HSD een belangrijke rol gespeeld bij het samenbrengen van overheid, bedrijfsleven en kennisinstellingen. Gezien de opkomende dreigingen en snelle technologische ontwikkelingen in de wereld zal volgens Kuijken het belang van deze triple helix-samenwerking en de faciliterende rol van HSD in belang toenemen. “Het nationale veiligheidscluster HSD is een netwerk van partners die met elkaar kennis delen en innoveren om betere veiligheidsoplossingen te ontwikkelen voor de samenleving. Het beschermen van onze maatschappij is een toekomstvast onderwerp, met een stevige economische groeipotentie, omdat digitale en fysieke dreigingen zich iedere keer weer anders voordoen dan in het verleden het geval was. Een mooi adagium in dit kader is: ‘beter worden doe je met elkaar’. Het geeft de essentie en vernieuwingskracht van HSD weer.”

Innovatie-stimulator

Het afdekken van risico's en dreigingen met innovaties in combinatie met het economisch benutten van deze vernieuwingen in binnen- en buitenland, gaan hand in hand. Volgens Kuijken is de overheid namelijk een belangrijke stimulator van innovaties in het (digitale) veiligheidsdomein, omdat zij de belangrijkste ‘behoeftesteller’ en afnemer is. “Die rol zal de komende jaren naar mijn verwachting nog verder ingevuld worden vanwege de toenemende risico's en dreigingen. Hierdoor komt het maatschappelijk en economisch perspectief nog dichter bij elkaar te liggen. Voor HSD-partners is dat belangrijk. Zij zijn maatschappelijk verantwoorde ondernemers en bereid te investeren in de lange-termijnontwikkeling van nieuwe producten, maar zullen uiteindelijk economisch rendement moeten behalen om te kunnen blijven innoveren. Een overheid die als ‘launching customer’ optreedt, helpt daar enorm bij. Ook het gezamenlijk ontwikkelen van een meerjarige nationale veiligheidsaanpak en (kennis)investeringsprogramma zou helpen.”

Governance

Aangezien het belang van triple helix-samenwerking en de faciliterende rol van HSD daarbij zal toenemen, sorteert het bestuur daarop voor door het besturingsmodel – de governance – verder te professionaliseren. “HSD is de afgelopen jaar flink gegroeid in aantal partners en in belang. Daar hoort een andere besturing bij. Het bestuur wordt onafhankelijk en komt los te staan van de founding partners. Zij blijven betrokken bij HSD, maar het is de wens van het huidige bestuur dat de triple helix-partijen meer resultaatgericht gaan werken met elkaar binnen het nationale veiligheidscluster HSD. Dit is een gezonde ontwikkeling die past bij een toekomstvast organisatie met ambitie.” →

HSD IS ONZE MAGNEET

Rinke Zonneveld

Martijn van Hoogenhuijze

InnovationQuarter (IQ) is een belangrijke strategische samenwerkingspartner van HSD. Zij is een van de investeerders binnen het HSD-netwerk en verschaft risicokapitaal aan innovatieve bedrijven die willen groeien. Ook speelt IQ een belangrijke rol bij het aantrekken van buitenlandse bedrijven die zich in Nederland willen vestigen. Op die manier realiseert zij economische groei en meer werkgelegenheid. Laat dat nu ook doelen van HSD zijn. “Zonder elkaar zouden we beide minder maatschappelijk rendement boeken”, stelt directeur Rinke Zonneveld.

* Deze resultaten zijn behaald door het Security Acquisition Platform, bestaande uit InnovationQuarter, NFIA, gemeente Den Haag, Kamer van Koophandel en HSD Office.

Vanuit de veiligheidssector is veel belangstelling voor de investeringsfondsen van IQ. In totaal is er 137 miljoen euro beschikbaar verdeeld over drie fondsen: IQCapital, UNIIQ en ENERGIQ. De eerste financiert innovatieve bedrijven met een duidelijke groeistrategie, terwijl UNIIQ investeert in bedrijven die een proof-of-concept willen doorontwikkelen tot een product. Het laatste fonds investeert in energie-innovaties gericht op CO₂-reductie, wat beter past bij de andere sectoren waarin IQ investeert, zoals high tech & smart industry, horticulture en cleantech. “Wij investeren vooral in bedrijven die

maatschappelijk rendement behalen en die een team hebben waarin wij geloven”, vertelt Martijn van Hoogenhuijze, accountmanager IQ. Samen met zijn collega Philip Meijer is hij verantwoordelijk voor het ontdekken van veelbelovende bedrijven in de sector Safety & Security en voor het acquireren van buitenlandse bedrijven. De afgelopen jaren heeft IQ onder andere geïnvesteerd in HSD-partners Cybersprint, Onegini en Andrupos.

Investeerders

IQ investeert niet alleen zelf. Zij brengt HSD-partners ook in contact met andere private, publieke en informele

investeerders. “Wij zijn het actiefste investeringsfonds van Nederland. Ik durf wel te stellen dat wij iedereen kennen op dit terrein”, zegt Zonneveld. Met enige regelmaat organiseert IQ samen met HSD en andere partners ‘access to capital’ evenementen, waarbij investeerders en bedrijven elkaar ontmoeten op de HSD Campus. Van Hoogenhuijze: “Door onze krachtenbundeling zijn we in staat HSD-partners en andere bedrijven te helpen met een goede pitch. De ondersteuning die HSD zichtbaar levert aan haar partners is voor investeerders interessant en geeft vertrouwen. Daardoor zijn we in staat investeringen en dus kapitaal naar de regio Den Haag te

trekken, wat een positief effect heeft op de economie en de werkgelegenheid.”

Afzetmarkt

Een internationale afzetmarkt is belangrijk voor innovatieve Nederlandse bedrijven die willen groeien. Samen met HSD en andere partijen organiseert IQ daarom diverse internationale activiteiten. Zo is er dit voorjaar een missie naar Israël georganiseerd rondom havenveiligheid. In het tweede kwartaal heeft een samenwerkingsverband van Nederlandse cybersecuritybedrijven op de ‘Japan IT Week’ in Tokio gestaan, met als gezamenlijk doel de Japanse markt te helpen de digitale infrastructuur voor de Olympische Spelen van 2020 veilig te maken. Ook presenteren HSD-partners zich dikwijls gezamenlijk op internationale beurzen en evenementen. “Het is voor individuele bedrijven soms lastig ergens binnen te komen, terwijl een groep van bedrijven wél interessant is voor buitenlandse partijen. HSD en IQ helpen bedrijven dan ook om de handen ineen te slaan en krachten te bundelen.” Daarnaast zetten beide organisaties zich samen in voor het bouwen van kennis- en handelsbruggen naar andere sterke veiligheidsclusters in de wereld, zodat Nederlandse bedrijven en hun veiligheidsoplossingen zichtbaar worden in het buitenland.

Aantrekkelijk

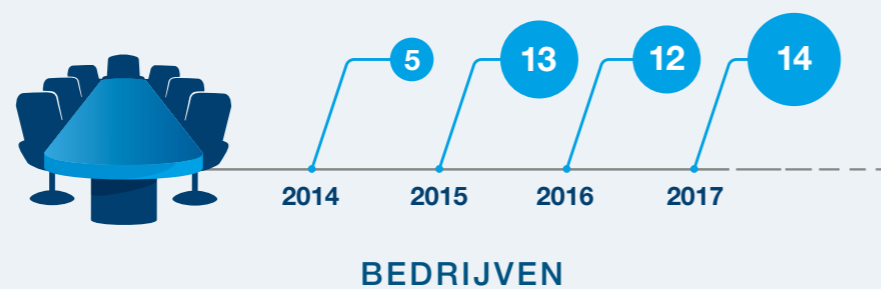
De specifieke focus op veiligheid geeft de regio Den Haag volgens Van Hoogenhuijze een unieke propositie ten opzichte van andere regio's in de

wereld. “Dat maakt het voor ons makkelijker om buitenlandse bedrijven te interesseren zich in Nederland en de regio Den Haag te vestigen. De aanwezigheid van het nationale veiligheidscluster HSD en de HSD Campus als innovatiecentrum, kantoorlocatie en fysieke ontmoetingsplek zijn daarvoor overtuigende argumenten. Inmiddels is The Hague Security Delta een bekende naam in het buitenland.” Geïnteresseerde bedrijven uit zowel Ottawa als Maryland – zeer sterke cybersecurityclusters in respectievelijk Canada en Amerika – worden door IQ ondersteund met zogenaamde soft landing-programma's. Zonneveld: “Wij faciliteren hen enige tijd, zodat zij met hulp van HSD de markt kunnen verkennen. Andersom geldt dit trouwens ook voor Nederlandse bedrijven.” Deze ‘zachte landing’ waarderen de buitenlandse bedrijven in hoge mate, weet Van Hoogenhuijze. “Via het nationale veiligheidscluster HSD bouwen ze snel een netwerk op en leren ze snel hun weg te vinden in de veiligheidssector. De HSD Campus stelt hen in staat in contact te komen met potentiële klanten, resellers, eindgebruikers en leveranciers. Dat heeft veel meerwaarde voor hen.”

Magneet

De samenwerking tussen HSD en IQ valt de afgelopen jaren te omschrijven als zeer intensief. “HSD is onze magneet”, verklaart directeur Zonneveld. “Dit nationale veiligheidscluster trekt bedrijven aan door de toegang die het biedt tot kennis, innovatie, talent, markt en kapitaal, door de bedrijvigheid die er omheen plaatsvindt en door de bijzondere samenwerking tussen overheid, bedrijfsleven en kennisinstellingen. Wij helpen deze magneet te laden door onze kennis in te brengen, nationale en internationale netwerken beschikbaar te stellen en te investeren in innovatieve bedrijven.” Wat de directeur van IQ betreft, gaat hij nog lang door met deze samenwerking. “De kansen liggen voor het oprapen. Het is een en al security wat de klok slaat. HSD is nog jong en heeft al veel weten te bereiken. In het belang van Nederland, Zuid-Holland en de regio Den Haag bouw ik dat graag samen verder uit.”

Aquisitie internationale bedrijven en events*

MKB Connect

startpunt
voor
groei

MKB Connect
startpunt van groei

Vanaf dag één werkt The Hague Security Delta samen met strategische samenwerkingspartners die een belangrijke bijdrage leveren aan haar doelstelling. Binnen MKB Connect, een helpdesk voor innovatieve bedrijven, werkt HSD samen met InnovationQuarter, RVO en de Kamer van Koophandel (KVK). Samenwerking met de KVK dateert vanaf de oprichting van HSD. “Wij maken groei mogelijk.”

MKB Connect is voor HSD-partners en andere bedrijven in de veiligheidssector het startpunt voor vernieuwing en groei. Zij kunnen met allerlei ondernemersvragen terecht bij deze helpdesk. KVK-adviseurs Herman Hartgers, Kurt Jan Wiltenburg en Jacob van der Vis delen graag hun kennis over bijvoorbeeld internationaal zakendoen, innoveren, financieringsregelingen en wet- en regelgeving. Daarnaast leggen zij als spin in het web de juiste verbindingen. “Wij kennen de HSD-partners en weten waar ze mee bezig zijn”, vertelt KVK-adviseur Herman Hartgers. “Ook zijn we op de hoogte van wat er breder speelt binnen de veiligheidssector. Daardoor kunnen we ondernemers eenvoudig matchen en met elkaar in contact brengen. Dit doen we bijvoorbeeld voor bedrijven die willen innoveren en daarvoor een partner zoeken.” In de afgelopen vijf jaar is een enorm netwerk opgebouwd van relevante partijen binnen en buiten de veiligheidssector. “Wij kennen het ondernemerslandschap en zijn in staat innovatieve MKB-bedrijven te helpen bij het vergaren van kennis, het verkrijgen van

risicokapitaal, het vinden van een innovatiepartner, het vergroten van de afzetmarkt en het werven van talent. Verder stimuleren wij actief cross-sectorale samenwerking, zodat bijvoorbeeld innovaties op het gebied van veiligheid en big data ook in andere sectoren toegepast kunnen worden.”

Matchmaking

Naast toegang tot een groot nationaal netwerk biedt de KVK ook MKB Connect toegang tot Enterprise Europe Network (EEN), het grootste support netwerk in de wereld voor MKB-bedrijven met internationale ambities. Zeshonderd aangesloten organisaties verspreid over zestig landen ondersteunen ondernemers bij het internationaal zakendoen. Hartgers helpt Nederlandse bedrijven onder andere bij het vinden van geschikte handels- en innovatiepartners binnen dit netwerk. “Vorig jaar hebben we hiervoor tijdens de Cyber Security Week een internationaal matchmaking event georganiseerd, waarbij we ruim vijfhonderd gesprekken hebben gearrangeerd voor meer dan tweehonderd partijen die interesse in elkaar hadden.” ➔

© Daniel Verrijck

V.l.n.r. Martijn Poen (DIT Britse ambassade), Martijn van Hoogenhuijze (InnovationQuarter), Joris den Bruinen (HSD), Christy Wyatt (Dtex Systems), Olav van Haren (Dtex Systems), Chris van Voorden (InnovationQuarter), Philip Meijer (InnovationQuarter) en Eric van Pelt (NFIA)

Internationale kansen benutten is niet alleen de ambitie van Nederlandse bedrijven met innovatieve veiligheidsoplossingen. Ook internationale spelers zien Nederland als ‘gateway’ voor het creëren van business in Europa. Zo vestigde Dtex Systems uit Amerika bewust een Europees sales- en supportkantoor op de HSD Campus.

Met de komst van Dtex Systems heeft Den Haag en het nationale veiligheidscluster HSD er een nieuw cybersecuritybedrijf bij, gericht op ‘insider threats’. Olav van Haren, sales director, legt uit waarom Dtex voor Nederland heeft gekozen.

Sterke innovatiecultuur

“Bij het opstellen van ons commercieel plan voor het creëren van business in de Benelux hebben we gekeken naar markten die het meest behoefte hebben aan detectie van datalekken. Daarna was de

vraag waar we ons zouden gaan vestigen. Nederland onderscheidde zich, omdat zij internationaal wordt gezien als ‘digital gateway to Europe’ met een sterke innovatiecultuur en het vermogen om innovaties snel te adopteren.

Als cybersecuritybedrijf is het voor ons belangrijk snel te kunnen schakelen in het veiligheidsdomein. Het nationale veiligheidscluster met de HSD Campus als fysieke ontmoetingsplek, is hiervoor het juiste platform. Het biedt ons vele mogelijkheden om nieuwe klanten, talenten en partners te ontmoeten en samen te werken.” ➔

Zakendoen in Japan: ‘Vertrouwen maakt het verschil’

Op zoek naar samenwerkingspartners en nieuwe afzetmarkten in het buitenland komt Compumatica Secure Networks uit bij HSD. Als HSD-partner maakt dit bedrijf inmiddels deel uit van het programma ‘Partners for International Business Japan: Cyber Security’. “Denk niet dat na één reis de business binnenstroomt.”

Nederlandse bedrijven en kennisinstellingen werken in een consortium samen om Nederland te positioneren als land dat de cyberveiligheid van de Japanse vitale infrastructuur kan waarborgen tijdens de Olympische en Paralympische Spelen van 2020 in Tokio. Het consortium legt de nadruk op bescherming van de energie-, drinkwater- en telecomsector. Ook de digitale veiligheid van financiële dienstverlening en autonome voertuigen zijn belangrijke onderwerpen. In het kader van het programma Partners for International Business (PIB) tekenden zij in 2016 een samenwerkingsovereenkomst met de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO).

Handelsmissie

“Het initiatief voor PIB Japan is vier jaar geleden ontstaan tijdens een handelsmissie naar Japan”, vertelt Petra van Schayik, CEO Compumatica. “Deze reis was dermate interessant, dat een aantal bedrijven besluit samen met RVO een PIB op te starten. Mededeelnemer Alliander schrijft een gezamenlijk voorstel. De RVO geeft

haar goedkeuring en in 2016 tekenden we de officiële samenwerkingsovereenkomst. Daardoor hebben we zowel in Nederland als in Japan een goede organisatie die onze PIB begeleidt. Dat is van essentieel belang. HSD heeft hierin een belangrijke coördinerende rol. Je hebt gewoon een partij nodig die organisaties verbindt en de samenwerking faciliteert.”

Japan IT Week

In mei 2018 vindt de Japan IT Week plaats. Daaraan gekoppeld organiseert PIB Japan in samenwerking met vele andere partijen een missie naar Japan. Deelnemers zijn onder andere SecurityMatters, Compumatica, Redsocks Security, TU Delft, ReaQta, HSD en InnovationQuarter. “Op het Holland Paviljoen krijgen we de mogelijkheid onze cyberproposities te presenteren, met als doel nieuwe relaties aan te gaan met Japanse bedrijven, kennisinstellingen en overheid.” Tijdens deze missie ervaart Van Schayik dat de samenwerking met bedrijven binnen PIB Japan, de aanwezigheid van HSD en de rol van de Nederlandse ambassade in Tokio zeer belangrijk zijn. “Gezamenlijk vertegenwoordigen we

▶ PIB Japan in het kort

Partners for International Business (PIB)

De Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) voert diverse PIB-programma's uit in opdracht van het ministerie van Buitenlandse Zaken. Deze programma's positioneren Nederlandse (top) sectoren op kansrijke markten in het buitenland en maken daarvoor gebruik van het uitgebreide buitenlandnetwerk van de overheid. Nederland beschikt over een wereldwijd netwerk van ambassades, consulaten en Netherlands Business Support Offices (NBSO's). Bij het PIB-programma Japan zijn de volgende organisaties betrokken: Alliander, Compumatica, European Network for Cyber Security (ENCS), Evidantly, Group 2000, InnovationQuarter, Radically Open Security, RedSocks, SecurityMatters, TU Delft, TU Eindhoven, ZiuZ en HSD.

— Nederland. Dat schept vertrouwen in het buitenland. Als klein bedrijf alleen krijg je dit alles niet voor elkaar. Als individuele exposant krijg je niet de exposure en aandacht die je nu via het Holland Paviljoen wel krijgt. Zo'n nationaal paviljoen heeft grote impact.”

Vertrouwen

Enthousiast geeft Van Schayik een voorbeeld van hoe vertrouwen doorwerkt in het binnenhalen van een potentiële opdracht: “Tijdens de missie mogen we ons product bij een grote potentiële klant demonstreren en testen. De Nederlandse ambassade is daarbij aanwezig. In een land als Japan is dat erg belangrijk. Zij zien dat we niet zomaar een bedrijf zijn, maar dat we gesteund worden door de Nederlandse overheid. Dit kan zomaar het verschil

uitmaken, want vertrouwen is het sleutelbegrip voor zakendoen in Japan.”

Meedoen aan PIB betekent tijd daarin steken

Op de vraag waar bedrijven met internationale ambities rekening mee moeten houden, antwoordt Van Schayik resoluut: “Neem de tijd. Nederlanders willen vaak heel snel resultaat boeken, maar in andere culturen én als het gaat om cybersecurity kost zakendoen veel tijd. Onder andere omdat je vertrouwen moet opbouwen. Organisaties die een PIB willen opstarten of aan zo'n programma willen meedoen, moeten beseffen dat het veel tijd en investeringen vraagt, zonder de garantie dat de gestelde doelen gehaald worden. Denk dus niet dat met één reis naar het buitenland de business binnenstroomt.”

Introductie van het partnermodel

The Hague Security Delta start met de founding partners. Al snel wordt in 2014 het partnermodel geïntroduceerd, bestaande uit founding, premium en netwerkpartners. Het aantal partnerships groeit gestaag. In 2018 hebben ruim 280 bedrijven, overheden en kennisinstellingen zich bij HSD aangesloten. Van startups tot scaleups. Van MKB tot grote onderneming. Van industrie tot vitale infrastructuur en overheid. Naast Nederlandse organisaties sluiten ook buitenlandse en internationale organisaties met een Nederlandse vestiging zich bij HSD aan.

HSD werkt in het licht van haar doelstelling als genetwerkte organisatie nauw samen met vele strategische partners, zoals InnovationQuarter, Kamer van Koophandel,

gemeente Den Haag, Netherlands Foreign Investment Agency, Rijksdienst voor Ondernemend Nederland en EIT Digital. Deze partners versterken elkaar, omdat ze overeenkomstige doelstellingen hebben voor bijvoorbeeld acquisitie, het bouwen van internationale handelsbruggen en de invulling van toegang tot kennis, innovatie, markt, talent, financiering en kapitaal.

Partners zijn cruciaal voor het nationale veiligheidscluster HSD. Via het partnermodel committeren zij zich aan de gezamenlijke doelstellingen en het leveren van een bijdrage daaraan. Het zorgt voor onderlinge betrokkenheid en actief participeren in samenwerkingsverbanden gericht op innovatie en kennisontwikkeling.

FOUNDING PARTNERS

PREMIUM PARTNERS

NETWORK PARTNERS

ALLIANCE PARTNERS

HSD SPEELT EEN BELANGRIJKE ROL IN ONZE GROEI

Op de kaart in het buitenland

Interview Joep Gommers

Joep Gommers en Raymon van der Velde richten in 2014 EclecticIQ op. Hun bedrijf bouwt software en aggregiert informatie voor cyberinlichtingenanalisten bij overheid en grote ondernemingen.

Zij ontwikkelen zelf een nieuwe technologie die het mogelijk maakt inlichtingen over alle mogelijke vormen van cybercriminaliteit en cyberspionage automatisch vergaren, analyseren, distribueren en archiveren. Vanaf het begin zit de groei er flink in. Waarom zijn deze rasondernemers overtuigd partner van The Hague Security Delta (HSD)?

ElecticIQ heeft miljoenen euro's aan investeringen binnengehaald, is wereldwijd actief en heeft verspreid over vier landen negentig mensen in dienst. "En dan te bedenken dat we zijn gestart in een Amsterdamse kelder", lacht CEO Gommers. "Als nerds hadden we een goed idee en een flinke ambitie, maar internationale defensieorganisaties en inlichtingendiensten in ons keldertje ontvangen was toch wel een beetje lastig. Door ons aan te sluiten bij HSD, beschikten we over een mooie locatie in Den Haag voor het ontvangen van onze klanten. Dat gaf ons de serieuze uitstraling die we bij de start nodig hadden." Inmiddels beschikt EclecticIQ over een eigen kantoor in Amsterdam. De HSD Campus wordt gebruikt voor de ontvangst van belangrijke internationale delegaties en workshops.

Buitenlandse delegaties

Een goede ondernemer is volgens Gommers niet afhankelijk van HSD. "Je moet je eigen boontjes kunnen doppen, anders heb je geen bestaansrecht." Wel

Tijdens het ophalen van kapitaal stonden we meermaals op het podium bij HSD 'Access to Capital'-evenementen

maakt een veiligheidscluster als HSD het leven een stuk makkelijker, zeker voor starters. "Het is een feit dat je als kleine Nederlandse onderneming geen bezoek krijgt van buitenlandse delegaties. De gemeente Den Haag en HSD krijgen deze delegaties wel over de vloer. HSD zorgt ervoor dat zij tijdens hun bezoek kennismaken met

Nederlandse bedrijven. Hierdoor zijn wij succesvol in beeld gekomen bij internationale overheden en bedrijven, waardoor we nieuwe markten hebben kunnen betreden." Ook zet Gommers zijn bedrijf op de kaart door via het netwerk van HSD geld op te halen en aandacht te genereren.

Vertrouwde merknaam

Gommers ervaart in de praktijk dat HSD een bekende en vertrouwde merknaam is in binnen- en buitenland. En dat mist zijn uitwerking niet. "Alleen een betrouwbaar en stabiel veiligheidscluster is in staat bedrijven en overheden op een ongedwongen manier bij elkaar te brengen. Dat is niet makkelijk. En

Via HSD hebben we de NATO Cyber Security Center of Excellence incubator pilot gewonnen

Internationaal zakendoen is makkelijker via het netwerk van HSD. Potentiële partners weten ons te vinden, en vice versa

toch lukt het. In mijn ogen heeft dat onder andere te maken met de goede intentie en integriteit van HSD Office (de uitvoeringsorganisatie van HSD)." Als voorbeeld haalt hij de Cyber Security Week aan. Rondom dit thema worden evenementen, workshops, seminars en presentaties georganiseerd, zodat overheid, bedrijfsleven en kennisinstellingen elkaar op informele wijze kunnen ontmoeten. "Dit versterkt het onderlinge vertrouwen. En dat is key in de veiligheidswereld." Daarnaast doet Gommers zelf ook zijn voordeel met deze week. "Mijn agenda en dat van mijn team staat vol met nieuwe afspraken."

Voor het zoeken van talent maken we gebruik van HSD-mediakanalen

Risico's nemen

"Jonge en innovatieve bedrijven mogen blij zijn met Nederlandse overheden, zoals gemeente Den Haag, onze ministeries, en grote bedrijven die risico durven nemen", zegt de CEO van EclecticIQ. "Internationaal zie ik op veel markten risicomijdend gedrag. Alleen volwassen en bewezen producten worden gekocht. In Nederland is dat niet zo. Nieuwe ideeën en bedrijven krijgen hier juist steun. De overheid is zelfs bereid als eerste een nieuw product af te nemen. Zij is internationaal gezien een hele belangrijke referentie voor bedrijven." Deze Nederlandse ondernemerscultuur zorgt er volgens Gommers voor dat jonge bedrijven slagen en kunnen groeien. "Wij zijn daarvan een voorbeeld en HSD speelt daarin een belangrijke rol."

ACCESS TO KNOWLEDGE & TALENT

CYBERSECURITY DRAAIT OM HET DELEN VAN KENNIS

Terugblik CSW 2017

Institute for Financial Crime

Arthur de Groot is voormalig partner en forensisch accountant bij Deloitte en directeur van het in 2015 door hem opgerichte Institute for Financial Crime (IFFC). Hij is gecharmeerd van HSD vanwege de raakvlakken op het gebied van veiligheid, cybersecurity en forensische opsporing. “Vertrouwen is de basis voor onze samenleving. Financieel economische criminaliteit ondermijnt dat vertrouwen. Het IFFC brengt samenhang aan tussen de vele verschillende publieke en private partijen die zich bezighouden met de bestrijding hiervan. Ook bevorderen we innovatie door middel van onderzoek, samenwerking en educatie. Met zo’n vijftig participanten zijn we eigenlijk een mini-veiligheidscluster op dit specifieke terrein. Door ons te vestigen op de HSD Campus realiseren we niet alleen kruisbestuiving binnen de financieel-economische sector, maar ook cross-sectoraal met HSD-partners.”

In oktober 2018 vindt voor de derde keer de Cyber Security Week plaats in Den Haag. Net als bij de vorige twee edities zal Deloitte opnieuw een bijdrage leveren aan ‘deze viering van publiek-private samenwerking op het gebied van cybersecurity’, zoals Inge Philips het uitdrukt. Zij is directeur Cyber Risk Services en heeft als persoonlijke missie het veiliger maken van de wereld. “Kennis is daarbij het sleutelwoord.”

De cijfers liegen er niet om. De Cyber Security Week (CSW) 2017 heeft meer dan vierduizend bezoekers getrokken, waarvan dertig procent uit het buitenland komt. Bedrijfsleven, overheid en kennisinstellingen ontmoeten elkaar fysiek rondom diverse cybersecurity-thema's. “Het is de enige week waarin alle relevante partijen met elkaar het niveau van digitale veiligheid in Nederland bespreken en prioriteiten bepalen”, zegt Philips. Zij ziet dit initiatief van HSD dan ook als een goede stimulans voor publiek-privaat-wetenschappelijke samenwerking. “HSD is gericht op het bijeenbrengen van deze triple helix-partijen en de Cyber Security Week geeft dat nog eens een extra ‘boost’: mensen leren elkaar kennen, bestaande relaties worden versterkt en kennis wordt gedeeld.”

Kennis delen

De gemeente Den Haag, InnovationQuarter, The Conference The Hague, HSD Office en Deloitte organiseerden gezamenlijk de CSW 2017. In samenwerking met honderd bedrijven,

overheden en kennisinstellingen wordt een programma neergezet vol evenementen, lezingen, workshop, seminars en trainingen.

Dat zoveel partijen kennis delen is voor Philips enorm belangrijk. “Daar draait cybersecurity om. We kunnen ons land alleen veiliger maken als we elkaar versterken en met elkaar optrekken. HSD is een van de plekken waar dit kan en effect heeft.” Zij voegt de daad bij het woord door tijdens de Cyber Security Week de geaggregeerde kennis van Deloitte te delen over de staat van cybersecurity in het Nederlandse bedrijfsleven. “Doordat we veel topbedrijven ondersteunen op het gebied van cybersecurity, hebben we goed zicht op welke cyberaanvallen plaatsvinden en welke dreigingen relevant zijn. Mede op basis van deze kennis kunnen bijvoorbeeld overheden en kennisinstellingen hun koers bepalen. Het zou jammer zijn als zij zich focussen op een bepaald onderwerp of dreiging, terwijl wij iets anders zien in onze data. Eigenlijk fungeren wij als reality check.”

Podium

Deloitte deelt ook kennis door onderzoeken te publiceren en rapporten uit te brengen. Zo presenteert Philips het afgelopen jaar tijdens de CSW het rapport ‘Dealing efficiently with cybercrime, Cyber Value at Risk in The Netherlands’, waarin de digitale veiligheid van het MKB en corporate bedrijven in kaart wordt gebracht. Maarten Camps, secretaris-generaal van het ministerie van Economische Zaken en Klimaat, heeft dit rapport in ontvangst genomen. Verder inspireert Deloitte kinderen veiliger te internetten tijdens een Hacklab Kids en laten ethische hackers van Deloitte zien wat zij kunnen tijdens de finale van de Global Cyberlympics. Voor de zesde keer wint het Deloitte-team. Philips: “We nemen het delen van kennis buitengewoon serieus. Dat zijn we aan onze stand verplicht. Daarom zijn we ook buiten de CSW om te vinden voor de klas en op het podium. Want veiligheid begint met kennis.”

Wervingskracht

Een belangrijk neveneffect van de Cyber Security Week is volgens Philips dat het de wervingskracht van de Nederlandse cybersecurity-sector vergroot. “Het op grote schaal delen van kennis toont aan dat grote en kleine cybersecurity-bedrijven binnen het nationale veiligheidscluster HSD samen optrekken en elkaar versterken. Ook laat het zien dat overheid, kennisinstellingen en bedrijfsleven elkaar weten te vinden en met elkaar maatschappelijke impact willen realiseren. In combinatie met de vele disciplines die het vakgebied cybersecurity rijk is, hebben we als sector een interessant carrièreperspectief te bieden. Dat is cruciaal voor het werven van nationale en internationale talenten via bijvoorbeeld de ‘access to talent’ evenementen van HSD.”

Nationale en internationale samenwerking

- BELGIË
- CANADA
- COSTA RICA
- DENEMARKEN
- DUITSLAND
- FINLAND
- INDIA
- ISRAËL
- ITALIË
- JAPAN
- NIEUW ZEELAND
- OOSTENRIJK
- POLEN
- SINGAPORE
- SPANJE
- TAIWAN
- TSJECHIË
- VERENIGD KONINKRIJK
- VERENIGDE STATEN
- ZWEDEN

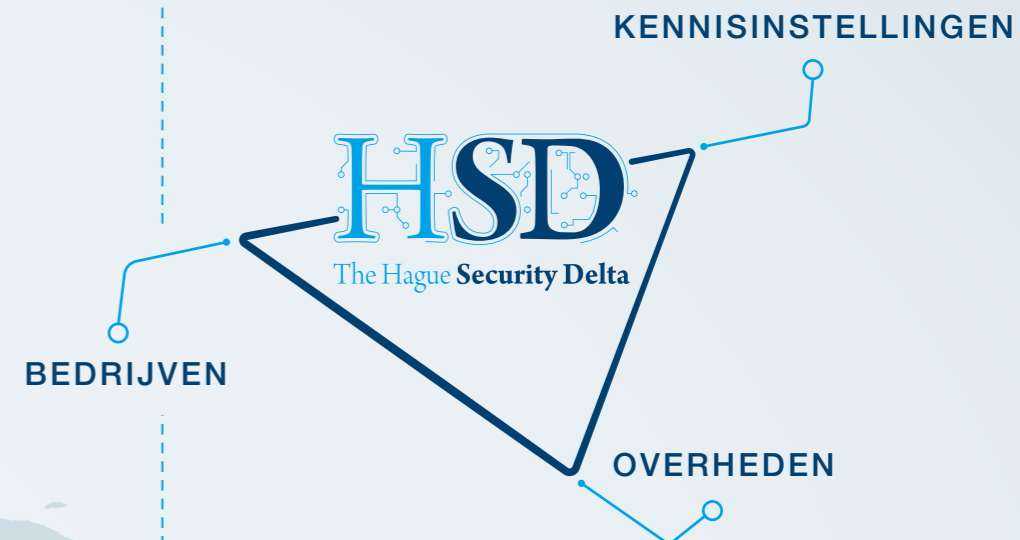
Samen resilience en veiligheid versterken

HSD brengt overheid, bedrijfsleven en kennisinstellingen bij elkaar, vanuit het besef dat resilience (weerbaarheid) en veiligheid alleen tegen aanvaardbare maatschappelijke kosten versterkt kunnen worden door samen te werken. Deze triple helix-samenwerking ligt de afgelopen vijf jaar ten grondslag aan diverse innovaties en nieuwe

producten. Om deze samenwerking vanuit HSD Office te kunnen ondersteunen, is in 2017 het 'HSD-samenwerkingsmodel voor veiligheidsinnovaties' ontwikkeld. Dit model kent vier stadia: verkenning en vraagarticulatie, consortiumvorming, aan het werk en oogst. In het laatste stadium worden HSD-partners ondersteunt bij het presenteren en

mogelijk (internationaal) vermarkten van nieuwe producten. Om bij te dragen aan een veiligere wereld en kansen te creëren voor de aangesloten partners werkt HSD Office niet alleen samen met nationale partners, maar ook met internationale partners. Zo wordt binnen Europa onder andere samengewerkt met de safety & security clusters in Frankrijk,

Denemarken, Finland en Duitsland. Op het Aziatische continent wordt onder andere samengewerkt met Hyderabad Security Foundation (HSF) in India. In 2018 is dit veiligheidscluster in oprichting en zal naar voorbeeld van HSD worden ingericht. Wereldwijd vindt kennisuitwisseling plaats via Global EPIC, waarvan HSD mede-initiatiefnemer is.

HSD SAMENWERKINGSMODEL VEILIGHEIDSINNOVATIES

Wat maakt een campus succesvol?

Het concept 'campus' is in 1998 door Michael Porter geïntroduceerd als fysieke basis van een cluster gespecialiseerde bedrijven, ondersteund door overheden en kennisinstellingen. Hij is professor aan de Harvard Business School en geniet bekendheid als expert op het gebied van strategie en concurrentie. Wereldwijd wordt zijn idee overgenomen, ook in Nederland. Marco van Lente, partner bij Twynstra Gudde, vertelt welke factoren een campus succesvol maken.

In een globaliserende economie zijn clusters van bedrijven volgens Porter noodzakelijk om de nationale en internationale concurrentiepositie van steden en regio's te versterken en op lokaal niveau economisch rendement te realiseren. "Je ziet dan ook vaak dat gemeenten het voortouw nemen bij het ontwikkelen en uitbouwen van clusters, om zo de lokale economie, werkgelegenheid en innovatie te stimuleren. Dat doen zij bijvoorbeeld door zich te onderscheiden op specifieke thema's, waardoor hun steden aantrekkelijk zijn voor gespecialiseerde startups, binnen- en buitenlandse bedrijven, overheidsorganisaties en kennisinstellingen. Aanvullend daarop realiseren ze een campus als fysieke basis en ontmoetingsplaats." Dat kan volgens Van Lente gunstige effecten hebben, zoals een daling van de werkloosheid, het realiseren van kantoorontwikkeling, het aantrekken van hoogopgeleide studenten en extra klandizie voor bijvoorbeeld hotels, horeca en cateringbedrijven. →

Actieve gemeente

Een actieve gemeente die bereid is meerjarig te investeren in de ondersteuning van een cluster door middel van een fysieke campus, is volgens Van Lente een belangrijke randvoorwaarde voor succes. Bedrijven hebben in het begin nogal wat aarzelingen om nieuwe samenwerkingsverbanden aan te gaan, innovatieprojecten te starten en deel te nemen aan het concept campus. "Vaak hebben ze bij de start van een campus onvoldoende zicht op rendement. Grote investeringen zijn daardoor te risicovol. Gemeenten, maar ook andere overheden nemen daarom een deel van die onzekerheid weg door subsidie te verstrekken en de campusontwikkeling aan te jagen. Hoe lang deze steun nodig blijft, valt niet in het algemeen te zeggen. Vanuit mijn ervaring kan ik wel zeggen dat vijf jaar in ieder geval een relatief korte periode is voor het opbouwen van een nationale campus en het uitkristalliseren van toegevoegde waarde voor partners. Den Haag bouwt bijvoorbeeld al twintig jaar aan haar positie als stad van vrede en recht, met als resultaat een groot en internationaal juridisch cluster en een campus bij de Leidse Universiteit die zich met internationaal recht, vrede en veiligheid bezighoudt. Maar uiteindelijk zal een campus grotendeels op eigen benen moeten staan, zonder een grote financiële bijdrage van de overheid." →

Goede voedingsbodem

Nederland grossiert in hubs, valleys, clusters en campussen. Een deel daarvan heeft moeite om de opstartfase door te komen. Als expert clustervorming weet Van Lente waar zij op stuk lopen. "Een campus in Nederland is vaak een plaatselijk of regionaal initiatief. Dat heeft een goede voedingsbodem nodig, die te vinden moet zijn in de bestaande lokale of regionale economie. Voor Brainport Eindhoven is dat de hightech industrie in de regio, met ASML als belangrijke trekker. Deventer borduurt voort op de aanwezige chemische kennis bij bedrijven, vanwege de aanwezigheid van chemieconcern Akzo. En Den Haag heeft de veiligheidssector als voedingsbodem voor The Hague Security Delta. Dat is trouwens een bijzondere prestatie, omdat deze sector oorspronkelijk niet zo groot was. Zo zie je dat je van iets kleins iets groots kan maken als de juiste partijen hun krachten bundelen en zich voor langere tijd committeren." →

Intrinsieke motivatie

"Bedrijven en kennisinstellingen die participeren in een campus moeten intrinsiek gemotiveerd zijn", vervolgt Van Lente. "Dit betekent dat ze niet alleen halen, maar vooral ook brengen. Ze voegen iets toe, vanuit het begrip dat de partners met elkaar het cluster vormen en de campus sterk maken. Het gaat dus vooral om de toegevoegde waarde van partners naar elkaar toe, en niet alleen om de toegevoegde waarde van bijvoorbeeld het campusmanagement en de uitvoeringsorganisatie van het nationale veiligheidscluster HSD." De coöperatie Brainport Industries in Eindhoven, bestaande uit 90 bedrijven in de maakindustrie, hanteert in de ogen van Van Lente een interessante methode om de balans tussen halen en brengen te waarborgen. Bedrijven die lid willen worden leggen van tevoren vast dat zij bereid zijn kennis te delen met concullega's en andere partijen binnen het cluster. Het bestuur kan hen hierop aanspreken wanneer zij deze belofte niet nakomen. →

Inspelen op partners

Waarom ben je lid en maak je deel uit van een campus? Wat heb je nodig? En wat voeg jij toe? Op die vragen hoort het cluster- of campusmanagement de antwoorden te kennen, zodat ingespeeld kan worden op de specifieke belangen van de partners. Ook is het volgens Van Lente belangrijk dat partners betrokken worden bij het opstellen van een meerjarige innovatieagenda waarin staat aangegeven wat de trending topics zijn en hoe de partners daar gezamenlijk als cluster op inspelen. Dit leidt vervolgens tot jaarprogramma's waaraan alle partners bijdragen. "Het is belangrijk dat partners en management elkaar scherp houden en het kritische gesprek niet uit de weg gaan. Uiteindelijk bepalen zij gezamenlijk wat het concept is van de campus en hoe dat wordt ingevuld of aangepast aan nieuwe kansen en ontwikkelingen." →

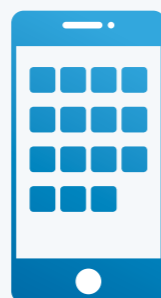
Vliegwiel voor startupfase

Anti-Fraud Company van Viresh Jagesser (26) helpt gemeenten bij het verbeteren van hun informatiepositie en het aanpakken van criminaliteit en fraude. "HSD is ons vliegwiel."

Gemeenten beschikken over ogen en oren op straat, zoals politie, Bijzondere Opsporingsambtenaren (BOA's), wijkteams en groenvoorziening.

Vermoedens over criminaliteit en fraude komen niet altijd terecht bij de goede afdeling, of het wordt niet gemeld omdat de melder niet weet waar hij terecht kan met zijn informatie. "Ons platform 'Meld een vermoeden' is daarvoor de oplossing." Via HSD heeft Jagesser een aanzienlijk groter bereik weten te krijgen onder potentiële klanten, dan dat zijn team van drie man zelf kan realiseren.

"Een goed netwerk is cruciaal in de startupfase. Via HSD ontmoet ik mensen in de veiligheidssector en kan ik laagdrempelig contact onderhouden. Dat leidt tot nieuwe dingen. Zo heb ik onder andere de gemeente Zoetermeer weten te interesseren. En we 'partneren' inmiddels met adviesbureau Van Aetsveld. We schrijven samen een whitepaper en leveren een bijdrage aan een HSD Café. Bijzonder is ook dat we als klein bedrijf aanwezig kunnen zijn op internationale beurzen en evenementen. Dat kan alleen met HSD als vliegwiel."

Snelle groei

Cybersprint bestaat tweeënehalf jaar en is gevestigd op de HSD Campus. Inmiddels is het bedrijf van Pieter Jansen (36) gegroeid van twee naar achttien medewerkers en van 24 m² naar 100 m². "Onze groei realiseren we in de HSD-omgeving."

Volautomatisch brengt de 'zoekmachine' van Cybersprint digitale risico's en dreigingen in kaart voor overheden en bedrijven. "Je weet niet waar de dreiging vandaan komt en waar die zich specifiek op richt. Daarom speuren wij zo breed mogelijk het internet en darkweb af om te kijken waar jouw veiligheidsrisico's zitten en waar je mogelijk gehackt kan worden." Volgens Jansen gedijt Cybersprint goed in de HSD-omgeving. Op één dag kan hij een professor, een CEO en een ambtenaar tegenkomen op de HSD Campus, met dezelfde problemen, maar vanuit een ander perspectief. "Die kennis en ontmoetingen zijn enorm verrijkend. Het gaat niet gelijk om sales, maar om weten wat er speelt, daar je voordeel mee doen en

eventueel de bal doorspelen naar een andere HSD-partner." Het HSD-netwerk is een van de factoren voor de snelle groei van zijn bedrijf. "Via InnovationQuarter hebben we toegang tot kapitaal gekregen. MKB Connect geeft ons toegang tot netwerken in andere landen. Dit helpt ons bijvoorbeeld om partners te vinden die al binnen zijn bij onze internationale droomklanten, zodat wij hen en uiteindelijk de klant kunnen versterken. HSD trekt veel bezoekers aan, wat ons de mogelijkheid biedt te pitchen bij buitenlandse delegaties. Handelsmissies openen voor ons veel deuren."

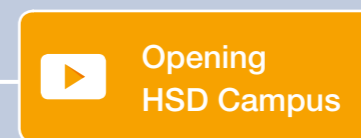
Aansprekende netwerkmogelijkheden

startpage

Sinds september 2016 is StartPage.com gevestigd op de HSD Campus. Wat Alex van Eesteren, director Business Development, met name aanspreekt zijn de vele netwerkmogelijkheden. "Een toevallige ontmoeting met encryptie- en privacy-expert Phil Zimmermann op de

HSD Campus heeft in eerste instantie geleid tot een nauwe samenwerking. In juni 2018 is hij bij ons in dienst gekomen. Hij ondersteunt onze ontwikkelaars onder andere bij het ontwikkelen van een e-maildienst met een nieuwe generatie PGP-encryptie."

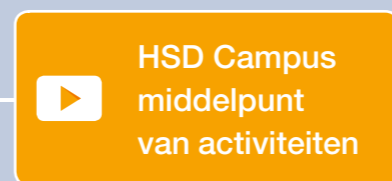

Subsidie uit HSD-stimuleringsfonds

Hans Henseler is Managing Director bij Tracks Inspector. Zijn bedrijf heeft in 2015 vanuit het HSD-stimuleringsfonds subsidie ontvangen voor het project 'Digital Evidence Dashboard' (DED). "Ons projectvoorstel hebben we samen met

HSD-partners TNO en In-Pact geschreven. De ontvangen subsidie heeft ons geholpen om in de beginfase van het project te kunnen innoveren met beperkte middelen. Het HSD-netwerk heeft hierin een grote rol gespeeld."

Waanzinnige samenwerking

Activistes in de Arabische regio lopen groot gevaar. Als zij ontdekt worden, moeten ze dat vaak met hun leven bekopen. Elisabeth van der Steenhoven, directeur Karama Europe, heeft zich daarom bewust aangesloten bij HSD. "Binnen dit nationale veiligheidscluster vind ik alle kennis over cyber en encryptie. Die kennis hebben wij heel

hard nodig om de activistes, voornamelijk in oorlogsgebieden, te beschermen. In dat kader zijn we een waanzinnige samenwerking gestart met HSD-partners Tymlez en Focafet. Zij bouwen de eerste blockchain voor activistes in de Arabische regio. Via hen zijn we nu ook een samenwerking aangegaan met Microsoft."

KARAMA

WERELDWIJD

SAMENWERKEN

TEGEN CYBERCRIME

Over de hele wereld zijn nationale samenwerkingsverbanden van overheid, bedrijfsleven en kennisinstellingen actief. Deze ecosystemen zijn los van elkaar ontstaan en hebben een belangrijke functie binnen hun land als het gaat om digitale veiligheid, innovatie, opleiden van talent en het doen van investeringen. Ze hebben echter te maken met nagenoeg dezelfde cybersecurity-vraagstukken. Cybercrime kent nu eenmaal geen grenzen. Twintig landen, verspreid over veertien ecosystemen en drie continenten, slaan sinds eind 2017 de handen ineen onder de naam Global EPIC.

Door nationale ideeën en initiatieven wereldwijd ter beschikking te stellen, en wereldwijde initiatieven nationaal te implementeren, ontstaat een versnelling en nieuwe dynamiek in de wereld die het niveau van digitale veiligheid een stap verder zal brengen. The Hague Security Delta (HSD) is vanaf het eerste uur betrokken bij de oprichting van Global EPIC (Global Ecosystem of Ecosystems Partnership in Innovation and Cybersecurity).

Grotere slagkracht

Global EPIC richt zich op het wereldwijd delen van kennis en kunde. Ook maken de deelnemende ecosystemen gebruik van elkaars faciliteiten, instrumenten, datasets en onderzoeksgegevens. Aan de hand van gezamenlijke

trendanalyses wordt gekeken naar nieuwe cyberrisico's en welke maatregelen daarvoor genomen moeten worden. Verder zullen de samenwerkende ecosystemen beleidsmatig nauwer met elkaar samenwerken en hun overheden daarover adviseren, zodat wereldwijd een gezamenlijke aanpak ontstaat.

Digitale verdediging

"Samen staan we sterker en samen hebben we een grotere slagkracht", aldus Richard Franken, directeur HSD. "Cybersecurity-problemen kan je niet alleen oplossen. Overheid, bedrijfsleven en kennisinstellingen hebben elkaar nodig. Maar ook dat is niet meer genoeg in een tijd waarin internationale veiligheidsvraagstukken steeds complexer worden. We hebben elkaar wereldwijd nodig om een stap verder te komen in het opzetten van een goede en

innovatieve digitale verdediging." Global EPIC neemt in 2018 deel aan de Cyber Security Week.

Global EPIC

De veertien wereldwijde cybersecurity-ecosystemen die samenwerken binnen Global EPIC zijn: Centre for Secure Information Technologies (U.K.), The Hague Security Delta (Netherlands), Global Cybersecurity Resource – Carleton University (Canada), University of New Brunswick (Canada), Cyberspark (Israel), CyberTech Network (U.S.A.), The Kosciuszko Institute (Poland), Politecnico di Torino (Italy), La Fundación INCYDE (Spain), Cyber Wales (U.K.), bwtech@UMBC (U.S.A.), Procomer (Costa Rica), Innovation Boulevard Surrey, BC(Canada), CSA (Singapore). ➔

Innovatieprogramma Satelliettoepassingen voor Justitie en Veiligheid

Hoe kunnen innovatieve producten en diensten gebaseerd op satelliet- en ruimtevaarttechnologie een oplossing bieden voor de maatschappelijke vraagstukken en opgaven van het ministerie van Justitie en Veiligheid (JenV)?

Hoe werken we samen met bedrijven en kennisinstellingen op dit specifieke terrein? En hoe kan dit innovatieprogramma bijdragen aan het innovatieve ecosysteem van JenV? Deze vragen leiden in 2015 tot het innovatieprogramma 'Satelliettoepassingen voor Justitie en Veiligheid', waar HSD Office als programmapartner betrokken is.

Het innovatieprogramma is gericht op het in triple helix-verband ontwikkelen, inkopen en implementeren van producten en diensten die gebaseerd zijn op satelliettechnologie. Daarnaast heeft het ministerie van JenV met dit innovatieprogramma ook tot doel ervaring op te doen met de inzet van nieuwe technologie voor vraagstukken van JenV, met publiek-private samenwerking, met het naar binnen halen van de buitenlandse wereld en met innovatiegerichte inkoop. De start van een Small-Business Innovation Research (SBIR) en een Innovatie Partnerschap zijn voorbeelden van innovatiegerichte inkoop. Het innovatieprogramma startte aanvankelijk als een traject van alleen JenV, maar al snel sloten ook onderdelen van andere ministeries waaronder Defensie Financiën en Sociale Zaken en Werkgelegenheid zich aan. Inmiddels is er ook interesse getoond door buitenlandse overheden

Ondersteuning door HSD

"Het is voor ons als ministerie voor het eerst dat we de markt en kennisinstellingen in een zeer vroege fase bij vooraf en JenV-breed geïdentificeerde maatschappelijke vraagstukken betrekken en hiermee actief de samenwerking opzoeken", vertelt Bertwin Lussenburg van Innovatieteam JenV. "Een flinke uitdaging, waarbij HSD Office ons als triple helix-facilitator heeft ondersteund met kennis en contacten bij bedrijven,

kennisinstellingen en overheden in het veiligheidsdomein. Medewerkers van HSD Office hebben ons bijvoorbeeld geholpen met het verdiepen van onze vraagstellingen, de uitvoering van de technische dialoog met kennisinstellingen, de organisatie van een marktconsultatie met bedrijven en het opzetten van overheidsconsortia."

Vervolgprojecten

De zoektocht naar nieuwe innovaties start drie jaar geleden op 8 september 2015, tijdens een van de technologiecafés op de HSD Campus, waar de potentie en toepassingsgebieden van satellietdata voor JenV werden verkend. Inmiddels heeft het programma geleid tot zeven concrete onderzoeks- en innovatieprojecten, variërend van efficiëntere opsporing van drugsafval, snellere detectie van beginnende bosbranden en het vinden van begraven objecten. Deze vervolgprojecten worden uitgevoerd door kennisinstellingen, bedrijven en de zeven overheidsconsortia bestaande uit overheidsdiensten zoals de FIOD, Brandweer Nederland, de Politie, Inspecties Leefomgeving en Transport en SZW en Defensie. Op metaniveau heeft dit programma al een procesflow opgeleverd hoe van maatschappelijke opgaven via ontwikkeling van innovatieve producten en diensten te komen tot innovatiegerichte inkoop van producten en diensten, ten behoeven van deze maatschappelijke opgaven. En die procesflow helpt JenV bij toekomstige innovatieprogramma's. ➔

Samenwerken is relevanter dan ooit

Hoe kunnen openbare veiligheidsdiensten cybercriminelen over landsgrenzen heen bestrijden? En hoe kunnen opgespoorde cybercriminelen worden vervolgd? Het antwoord op deze vragen is niet zo eenvoudig. Binnen het justitiële apparaat is dan ook behoefte aan meer kennis en mankracht om cybercriminaliteit tegen te gaan. Daarvoor sluit het Openbaar Ministerie (OM) zich eind december 2017 aan bij HSD.

Lodewijk van Zwieten, senior-officier van Justitie bij het arrondissementsparket Den Haag, is van mening dat het OM een betrouwbare partij moet zijn bij de aanpak van cybercrime. "Duidelijke kaders helpen daarbij, bijvoorbeeld ten aanzien van de straffen die worden geëist tegen verschillende vormen van cybercrime. Omdat het criminaliteitsbeeld snel verandert, wordt tegelijkertijd veel flexibiliteit van het OM verwacht. Daarom is het voor ons belangrijk mee te bewegen met de ontwikkelingen en te innoveren in de manier waarop we werken."

Open deuren

Al lange tijd bestaan er nauwe banden tussen het OM en HSD. In de zomer van 2017 bezoekt de top van de strafrechtketen de HSD Campus om een beeld te krijgen van de veiligheidsinnovaties die er op de markt zijn en wat die kunnen betekenen voor de strafrechtketen. Ook is er veelvuldig contact met Testlab, het innovatieplatform van het OM en worden gezamenlijke experimenten uitgevoerd. "Die gaan we niet uit de weg, maar we houden wel oog voor de rechten van verdachten, de belangen van slachtoffers en een veilige samenleving", aldus Van Zwieten. Voor het OM wordt duidelijk dat HSD en het HSD-netwerk een waardevolle inbreng kunnen hebben bij het stimuleren van innovatie binnen de organisatie en het ontwikkelen van bestaande concepten tot bruikbare producten. "Een effectieve aanpak van cybercrime gaat verder dan opsporen en vervolgen. Samenwerking met publieke én private partners is van groot belang om bijvoorbeeld technische infrastructuur van daders onschadelijk te maken, slachtoffers te informeren en criminaliteit te voorkomen. De samenwerking met HSD opent voor het OM deuren naar waardevolle samenwerkingspartners, waarmee een netwerk kan worden gebouwd om cybercrime te bestrijden."

Een effectieve aanpak van cybercrime gaat verder dan opsporen en vervolgen

Verbeteractie

Michiel Zwinkels, plaatsvervangend hoofdofficier van Justitie bij het arrondissementsparket Den Haag, ziet samenwerking met partners binnen het veiligheidsdomein als meerwaarde van het HSD-partnerschap: "Actieve deelname aan het nationale veiligheidscluster HSD is noodzakelijk in de snel veranderende wereld waarin we leven. Snelle technologische ontwikkelingen vereisen innovatief denken. Het OM gelooft dat samenwerking tussen de publieke en private sector de actie tegen cybercriminaliteit zal verbeteren. Samenwerken is vandaag de dag relevanter dan ooit in de strijd tegen cybercriminaliteit."

Innovatietraject

Inmiddels zijn het OM en HSD gezamenlijk een innovatietraject gestart, waarin een aantal thema's aan de orde komen. Zo is er binnen het thema 'ethical hacking' een HSD Café georganiseerd, waarbij het OM en ethische hackers uit het HSD-netwerk met elkaar in gesprek gingen. Als vervolg hierop heeft een gezamenlijke brainstormsessie plaatsgevonden, ter versterking van de onderlinge banden. Binnen het thema 'open innovatie' zijn een aantal thought leaders uit de (cyber)securitysector met elkaar om tafel gegaan tijdens een open-innovatiesessie over computercriminaliteit. Daarnaast heeft het OM inmiddels contact met andere HSD-partners, zoals de Cyber Security Academie (CSA) en ICTU om te kijken naar een verdere samenwerking. ➔

Spilfunctie voor HSD Office

Op 13 februari 2014 openen toenmalig minister Opstelten van Veiligheid en Justitie, burgemeester Van Aartsen van de gemeente Den Haag, wethouder Henk Kool van Economische Zaken en projectdirecteur Rob de Wijk het nationaal innovatiecentrum voor veiligheid: de HSD Campus. Dit is de thuisbasis van HSD Office, de uitvoeringsorganisatie van Stichting The Hague Security Delta en de spil binnen het nationale veiligheidscluster HSD. HSD Office heeft wisselende rollen, afhankelijk van het vraagstuk en de fase

waarin de samenwerking tussen bedrijven, kennisinstellingen en overheden zich bevindt. Zij neemt vaak de rol op zich van facilitator, verbinder, netwerkregisseur, aanjager, programmamanager of kwartiermaker op het gebied van triple helix-samenwerking.

Het team van HSD Office bestaat uit een directie, veertien medewerkers en twee stagiairs (12,2 FTE in 2018). Richard Franken is algemeen directeur en Joris den Bruinen is adjunct-directeur.

01

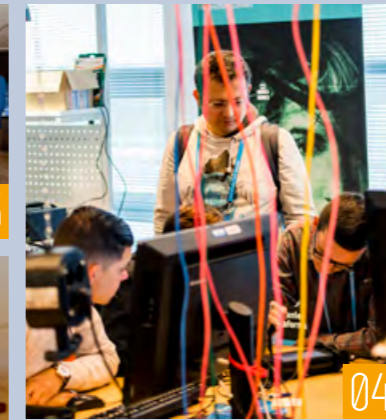
02

03

05

04

06

09

07

08

10

1. Opening HSD Campus, innovatiecentrum voor veiligheid, op 13 februari 2014
2. Matchmaking event tijdens de Cyber Security Week 2017
3. Eén van de vele HSD Cafés
4. De Universiteit van Leiden opent in oktober 2017 een IoT forensisch laboratorium

5. Team HSD Office, januari 2018
6. Informatievoorziening over financiering en kapitaal op Access to Capital event, april 2017
7. Lancering platform Security Talent door toenmalig wethouder Den Haag Ingrid van Engelshoven, december 2014
8. Bezoek van Oekraïense minister, mei 2018
9. Saskia Bruines, wethouder Onderwijs, Kenniseconomie en Internationaal van de gemeente Den Haag, verwelkomt eind 2017 nieuwe HSD-partners
10. Koning Willem-Alexander bezoekt de HSD Campus, maart 2017

HSD Office is het oliemannetje

Joris den Bruinen is vanaf het eerste uur betrokken bij de oprichting van The Hague Security Delta (HSD). In eerste instantie als beleidsadviseur bij de gemeente Den Haag. Met die ervaring op zak krijgt hij als adjunct-directeur HSD de taak om dit nationale veiligheidscluster van de grond te trekken. Een gesprek over toen, nu en straks.

Wat is jouw persoonlijke drijfveer om de afgelopen vijf jaar lange dagen te maken voor de oprichting, uitbouw en groei van HSD?

Ik zet me graag in voor de stad Den Haag, waar ik van hou. Dit is de plaats waar ik woon, werk, mijn kinderen opvoedt en naar school laat gaan. Voor hen en de andere inwoners van Den Haag wil ik kansen creëren. Ik geloof dat die kansen liggen op het gebied van veiligheid en cybersecurity. Deze innovatieve groeimarkt schept banen en levert economisch rendement op voor de stad en Nederland.

Op welke manier speelt HSD een cruciale rol in de veiligheidssector?

De overheid is er niet om producten te ontwikkelen, maar zij wil wel haar taak op het gebied van maatschappelijke veiligheid zo goed mogelijk invullen. De

oplossingen voor veiligheidsvraagstukken moeten dus van het bedrijfsleven komen. Bedrijven willen wel innoveren en producten ontwikkelen, maar dan willen ze wel zicht hebben op een afzetmarkt om investeringen te kunnen terugverdienen. Kennisinstellingen beschikken over kennis op het gebied van technologie en innovatie, terwijl onderwijsinstellingen nieuw security talent opleiden. Kortom, je hebt elkaar nodig om maatschappelijke veiligheid te realiseren. HSD Office is het 'oliemannetje' dat alle partijen bij elkaar brengt, culturen overbrugt, de verschillende belangen bespreekbaar maakt en ervoor zorgt dat alle partijen vanuit een gezamenlijk belang gaan samenwerken aan innovatieve veiligheidsoplossingen. Dit is heel lastig te bereiken zonder een onafhankelijke organisatie als HSD, die een intrinsieke motivatie heeft om veiligheid en economie te versterken. →

Hoe dragen jullie bij aan meer veiligheid?

Het mag duidelijk zijn dat één overheidsorganisatie of één bedrijf de complexe veiligheidsvraagstukken van vandaag en morgen niet alleen kan oplossen. Daarom helpen wij de overheid bijvoorbeeld met het vertalen van haar behoefte naar het bedrijfsleven. Ook maken we in dit kader precompetitief overleg met bedrijven mogelijk. Daarnaast stimuleren we kennisinstellingen op bepaalde onderwerpen kennis te ontwikkelen en in te brengen in ons veiligheidscluster. Bedrijven ondersteunen we bij het vinden van kennis, innovatiepartners, kapitaal, talent en internationale afzetmarkten. Hiervoor werken we nauw samen met onder andere InnovationQuarter en Kamer van Koophandel. Als onafhankelijk 'oliemannetje' zijn we in staat alle triple helix-partijen aan tafel te brengen, om gezamenlijk innovatieprojecten te starten en consortia te vormen. HSD Office verzorgt het programmamanagement voor deze samenwerkingsverbanden.

Valt het hard te maken dat HSD de Haagse economie versterkt?

Dat is een goede en terechte vraag. HSD levert zeker een bijdrage aan de economie, maar het is lastig een wetenschappelijk causaal verband te leggen met de faciliterende activiteiten van HSD. Er is wel een duidelijk beredeneerde relatie, waarbij interventies en output van HSD Office bijdragen aan innovatie en samenwerking, met als resultaat dat onze partners sneller kunnen groeien. Die outcome realiseren zij zelf, waardoor wij hun resultaten niet zomaar

Wie is wie in de HSD-familie?

Stichting HSD: de juridische vorm van het nationale veiligheidscluster HSD waarbinnen de samenwerking tussen overheid, bedrijfsleven en kennisinstellingen tot stand komt.

HSD Office: de uitvoeringsorganisatie van Stichting HSD.

HSD Campus: de plek waar HSD Office en diverse HSD-partners gevestigd zijn. Hier vinden ook de meeste HSD-events plaats. Deze fysieke locatie wordt gehuurd van de gemeente Den Haag.

We initiëren ook zelf innovatieprojecten als we signaleren dat een bepaald onderwerp blijft liggen. Verder leveren we studies, rapporten en publicaties op ter ondersteuning van onze partners. Daarnaast organiseren we kennisuitwisseling, inhoudelijke bijeenkomsten en internationale kennis- en handelsbruggen. Alles wat wij doen is gericht op meer veiligheid en het versterken van de economie.

mogen toeschrijven aan onszelf. Wel valt er een direct causaal verband te leggen met het aantrekken van nieuwe bedrijven en congressen naar de stad en naar Nederland. De afgelopen jaren is dit aantoonbaar gegroeid. Ook de Cyber Security Week is toe te rekenen aan HSD Office. Meer dan vierduizend bezoekers uit meer dan 70 landen zorgen voor een omzet van meer dan twee miljoen euro voor de Haagse economie.

Je hebt elkaar nodig om maatschappelijke veiligheid te realiseren.

Hoe kijk je terug op de afgelopen vijf jaar?

Aan het begin werkten we keihard om de veiligheidssector in beweging te krijgen. We hadden nauwelijks financiële middelen en geen tijd om onze kennis te borgen, ons werk te structureren en te reflecteren op ons handelen. Na de eerste jaren zijn we onze bedrijfsvoering gaan professionaliseren en zijn we de HSD Campus als middelpunt van onze activiteiten gaan gebruiken. Wel zijn we blijven doorrennen, zonder even de rust te pakken om terug te kijken. Daardoor hebben we af en toe terechte kritiek gekregen op wat de toegevoegde waarde van HSD is voor onze partners. Na vijf jaar staat er een professionele organisatie waar ik trots op ben. In de nu volgende fase sturen we nog meer op toegevoegde waarde voor onze partners en het zichtbaar maken van onze input, output en bijdrage aan de outcome. Ook gaan we nog nadrukkelijker samenwerken met de verschillende ministeries. HSD Office zal als 'oliemannetje' partijen blijven verbinden en bij elkaar brengen, voor meer veiligheid en een sterkere economie. →

“Mensen zijn altijd verbaasd”

Zichtbaar door alignment

“Als communicatiemanager ben ik vanaf de start van HSD verantwoordelijk voor de communicatiestrategie en de uitvoering daarvan. In de eerste jaren waren we vooral bezig om het veiligheidscluster HSD te positioneren en naamsbekendheid te genereren. In de fase die daarop volgde stond bewijsvoering centraal: ‘doen we wat we zeggen en wat is het belang daarvan’. Inmiddels richten we ons op het zichtbaar maken van de resultaten, zowel van onze partners als van HSD

Office. In de HSD-communicatiestrategie is alignment van partners een belangrijk element. Dit werkt twee kanten op: wij bieden HSD-partners via onze communicatiemiddelen een podium en zij nemen het ‘HSD-verhaal’ mee in hun uitingen. Zo versterken we elkaar in de communicatie, met een groter bereik tot gevolg. Zonder deze samenwerking was het nooit gelukt om HSD als nationaal veiligheidscluster goed zichtbaar te maken in binnen- en buitenland.”

CHANTAL DE NIET COMMUNICATIEMANAGER

Verbinden van expertises

MARK RUIJSENDAAL INNOVATION LIAISON

“Ik ken HSD al vanaf de tekentafel, ik werkte toen bij founding partner TNO. Het is bijzonder om te merken hoe sterk het netwerk is geworden en hoe groot het bereik. In mijn dagelijks werk ben ik onder andere verantwoordelijk voor het thema Human Capital. In dat kader heb ik samen met verschillende partners de ‘Human Capital Actieagenda voor Cybersecurity’ ontwikkeld. Met deze agenda willen we de aansluiting tussen onderwijs en werkgevers verbeteren, en talent aantrekken en opleiden. Een voorbeeld hiervan is het P@CT-programma,

waarin vijftien partners samen optrekken om professionals op mbo-niveau verder te ontwikkelen op het gebied van Cyber Security. Verder werk ik aan onze inhoudelijke programma's zoals big data, real-time intelligence en stedelijke veiligheid. De technologische en maatschappelijke ontwikkelingen bieden niet alleen nieuwe kansen, maar brengen ook nieuwe dreigingen met zich mee. Het interessante aan mijn werk is de diversiteit aan onderwerpen om je in te verdiepen en het verbinden van expertises van de triple helix-partners.”

Het is bijzonder om te merken hoe sterk het netwerk is geworden

Uitleg aan buitenlandse delegaties

BERT FESKENS INNOVATION LIAISON

De afgelopen jaren heb ik gezien hoe HSD in korte tijd is uitgegroeid tot een nationaal veiligheidscluster. We krijgen regelmatig buitenlandse verzoeken om uit te leggen hoe HSD werkt. Mensen zijn altijd verbaasd dat wij met zo weinig mensen zijn bij HSD Office, gezien de bekendheid en het grote bereik van HSD. Veel landen willen graag van ons leren hoe zij een dergelijk cluster kunnen opzetten. Meerdere keren per jaar hebben we daarvoor buitenlandse delegaties op bezoek. Als innovation liaison richt ik me voornamelijk op de internationale activiteiten van HSD. Ook begeleid ik een aantal inhoudelijke programma's, waaronder Cybersecurity Awareness,

Cybercriminaliteit en het innovatieprogramma ‘Satelliettoepassingen voor het Ministerie van Justitie en Veiligheid’. Dit laatste programma is echt een best practice voor effectieve samenwerking tussen triple helix-partners. Het bijeenbrengen van deze partners is een belangrijk onderdeel van mijn werk. Dit doe ik op verschillende manieren: in een innovatieprogramma, in een business programma als ‘Partners for International Business’ of een kennissessie zoals het HSD Café. Het helpen van partijen om succesvol te worden en te blijven in een wereld waarin veiligheidsissues steeds complexer worden, spreekt mij het meest aan in mijn werk.

Mensen zijn altijd verbaasd dat wij met zo weinig mensen zijn bij HSD Office

HSD Café: kennisoverdracht en netwerken

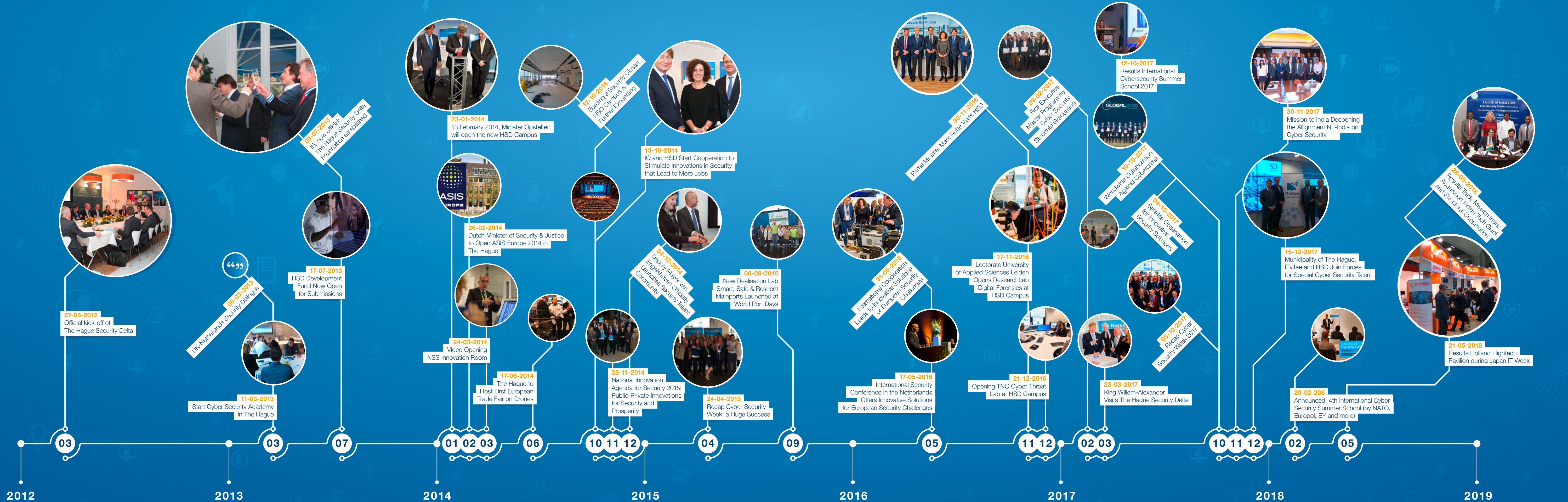
Vriendelijk visitekaartje

“Wanneer een partij interesse heeft om HSD-partner te worden, ben ik het eerste aanspreekpunt. Ik voorzie ze van de benodigde informatie. Als ik een vraag niet kan beantwoorden, dan zorg ik ervoor dat zij antwoord krijgen van een van mijn collega's, een consultant van MKB Connect of iemand anders. Als een partij eenmaal partner is, kunnen ze bij mij terecht voor het doorgeven van wijzigingen, het contact leggen met HSD-partners en het organiseren van een event op de HSD Campus. Regelmatig schakel ik met

veel verschillende partijen in binnen- en buitenland over uiteenlopende onderwerpen. HSD heeft de afgelopen jaren duidelijk naamsbekendheid en positie opgebouwd als nationaal veiligheidscluster. Daarnaast help ik mijn collega's bij het organiseren van events en beheer ik de agenda van beide directeurs. Geregeld ben ik de eerste HSD-medewerker waar mensen contact mee hebben. Ik vind het daarom belangrijk altijd vriendelijk en behulpzaam te zijn, als visitekaartje van HSD Office.”

RHIZLANE EL GHAMARTI DIRECTIESECRETARESSE

The Hague Security Delta
Wilhelmina van Pruisenweg 104
2595 AN Den Haag
070 204 41 80

✉ info@thehaguesecuritydelta.com
🌐 www.thehaguesecuritydelta.com
🐦 @HSD_NL

Schrijf u in voor de HSD
Nieuwsbrief en mailings

The Hague Security Delta
Wilhelmina van Pruisenweg 104
2595 AN Den Haag
070 204 41 80

✉ info@thehaguesecuritydelta.com
🌐 www.thehaguesecuritydelta.com
🐦 @HSD_NL

JUBILEUMUITGAVE THE HAGUE SECURITY DELTA

5 JR.

06 Oprichting HSD
Een vooruitziende blik

**10 Vuist tegen
onrecht**

22 Op de kaart
in het buitenland

24 Cybersecurity
draait om delen kennis

34 Samenwerken
relevanter dan ooit

JULI 2018

H
The Hag